ऽश्रुपूर्णनेत्रो ऽभ्येत्य तमुवाच। भो हिरण्यक विरक्तिः सञ्जाता मे साम्प्रतमस्य देशस्योपरि। तदन्यत्र यास्यामि। हिरण्यक आह। भद्र किं विरक्तेः कारणं। सो ऽब्रवीत्। भद्र श्रूयतां। अत्र देशे महो त्पातानावृष्ट्या दुर्भिक्षं सञ्जातं। दुर्भिक्षत्वाज्जनो बुभुक्षापीडितः को ५ऽपि बलिमात्रमपि न प्रयच्छति। अपरं गृहे गृहे बुभुक्षितैर्जनैर्विहङ्गमानां बन्धनार्थं पाशाः प्रगुणीकृतास्तिष्ठन्ति। अहमप्यायुःशेषतया पाशेन बद्ध उद्धरितः। एतद्विरक्तेः कारणं। हिरण्यक आह। अथ क्व भवान् प्रस्थितः। स प्राह। अस्ति दक्षिणापथे वनगहनमध्ये महासरः। तत्रास्ति मे तवाप्यधिकः परमसुहृन्मन्थरको नाम कूर्मः। १० स च मे मत्स्यमांसखण्डानि दास्यति। तद्वचनात् तेन सह सुभाषितगोष्ठीसुखेन कालं नेष्यामि। नाहमत्र विहङ्गानां पाशबन्धात् क्षयं द्रष्टुमिच्छामि। उक्तं च।

अनावृष्टिकृते देशे शस्ये च प्रलयं गते।
धन्यास्तात न पश्यन्ति देशभङ्गं कुलक्षयं ॥५५॥

१५ तथा च। विद्वत्वं च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन।
स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ॥५६॥

हिरण्यक आह। यद्येवं तदहमपि त्वया सह तत्रैवागमिष्यामि। यतो ममापि महद्दुःखं प्रवर्तते। वायस आह। भो तव किं दुःखं। तत् कथ्यतां। हिरण्यक आह। भो मित्र बहु वक्तव्यमस्ति। अत्र २० विषये तत्रैव गत्वा सर्वं सविस्तरं कथयिष्यामि। वायस आह। अहं तावदाकाशगतिर्भवान् भूचरः। तत् कथं भवतो मया सहागमनं। स आह। यदि मत्प्राणै रक्षितैः प्रयोजनं। तदात्मपृष्ठमारोप्य मां तत्र प्रापयिष्यसि। नान्यथा मम गतिरस्ति। तच्छ्रुत्वा सानन्दं वायस आह। यद्येवं तद्धन्यो ऽहं यद्भवन्तं महान्तं कालं नयामि। अहं स २५ म्पातादिकानष्टावुड्डीनगतिविशेषान् वेद्मि। उक्तं च।